

Hållbarhetslöfte

EKOSYSTEM OCH BIOLOGISK MÅNGFALD

Att hejda förlusten av biologisk mångfald är en av vår tids största samhällsutmaningar. En kraftsamling behövs för att vända trenden och säkerställa ekosystemens livskraft och fortsatta förmåga att bidra med, för oss, livsnödvändiga nyttor.

Genom hållbarhetslöften med konkret åtgärdsarbete höjer vi gemensamt ambitionsnivån och ökar takten i arbetet med att bevara och stärka biologisk mångfald i Uppsala län. Åtgärdsarbetet bidrar till hållbara ekosystem och till att nå de svenska miljömålen, FN:s konvention om biologisk mångfald och de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

Håbo kommun åtar sig att till år 2023 genomföra åtgärder ur det regionala åtgärdsprogrammet **Färdplan för ett hållbart län – åtgärder för ekosystem och biologisk mångfald**, samt att varje år bidra med underlag för uppföljning av antagna åtgärder till Länsstyrelsen Uppsala län.

Uppsala 2020-11-13

Liselotte Grahn Elg, ordförande kommunstyrelsen,
Håbo kommun

Mattias Jonsgården, kommundirektör Håbo kommun

Göran Enander, landshövding Uppsala län

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

Hållbarhetslöfte

EKOSYSTEM OCH BIOLOGISK MÅNGFALD

Nedan följer de åtgärder ur det regionala åtgärdsprogrammet **Färdplan för ett hållbart län – åtgärder för ekosystem och biologisk mångfald**, som **Håbo kommun** åtar sig att genomföra till 2023.

Det regionala åtgärdsprogrammet samlar länets aktörer i ett målinriktat åtgärdsarbete för att bevara och stärka biologisk mångfald. Programmet bidrar till att efterleva FN:s konvention om biologisk mångfald, vars syfte är att bevara biologisk mångfald och nyttja naturens resurser på ett hållbart sätt.

6. Öka andelen skyddad skog genom frivilliga avsättningar och formellt skydd

6.a Öka arealen formellt skyddad skogsmark genom bildande av statliga och kommunala reservat och biotopskyddsområden.

- Bilda minst ett nytt naturreservat. Ska vara klart 2023.

6.d Göra frivilliga avsättningar i skogar med höga naturvärden på det egna skogsinnehavet.

- Ta fram en markstrategi om hur vi långsiktigt ska säkerställa mark och naturmark. Ska vara klart 2021
- Säkra natur- och friluftsvärden för Båtsbacken genom långsiktiga avtal ex, naturvårdsavtal. Ska vara klart 2022.

6.i Öka takten i revideringen av skötselplaner som möjliggör en modern skötsel.

- Revidera skötselplanen för Granåsens naturreservat. Ska vara klart 2022.

6.k Annan aktivitet – Se över kommunens skogsbruksplan för att skapa en med fokus på biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

- En översyn ska vara klar 2021. Förslag till ny plan ska vara klar 2023.

7. Bevara bete och slätter i jordbrukslandskapet

7.b Restaurera gamla betesmarker som idag är ohävdade men där de hävdgynnade värdena finns kvar på platsen eller i närheten.

- Minst 10 hektar ska restaureras och återbetas under perioden. Utgår från utpekade områden i naturvårdsplanen.

7.p Utveckla reservat som omfattar odlingslandskapet så att de blir lättillgängliga för allmänhet.

- Delta i utvecklingen av natur-, kultur- och rekreativa värden i Skokloster naturreservats odlingslandskap. Samverkansmöten med länsstyrelsen ska starta 2020. Samverkansmöten ska genomföras årligen under perioden. En gemensam plan för rekreativa värden ska vara framtagen till 2022.

7.q Öka tillgängligheten till ängs- och hagmarker med höga kulturhistoriska värden samt synliggör dessas kopplingar till biologisk mångfald.

- Arbeta efter kommunens kulturmiljöplan under perioden. Minst ett område ska iordningställas årligen under perioden.
- Tillgängligheten till kulturmiljövärden ska öka på Knarrbacken under 2020.
- Investeringsmedel ska sökas årligen under perioden.

10. Motverka invasiva främmande arter

10.e Genomföra insatser för att ta bort invasiva främmande arter i skyddade områden, i särskilt känsliga miljöer och där de hotar höga naturvärden.

- Fortsätt att årligen bekämpa häggmispel i Ekillaåsens och Granåsens naturreservat samt påbörja bekämpning vid Lillsjön.
- Ta fram långsiktig plan för arbetet med att bekämpa häggmispel. Ska vara klart 2022.

10.f Genomföra kompetenshöjande aktivitet riktad mot allmänheten, förskolor och skolor om hur invasiva främmande arter kan motverkas.

- Årlig information till villaägare via infobrev, sociala medier, hemsida och guidade turer.
- Utveckla informationen på återvinningscentralen under 2021.
- Specifika informationsinsatser tillsammans med länsstyrelsen och länets kommuner under perioden.

10.g Utesluta invasiva främmande arter vid val av vilka växter som planteras.

- Få in skrivningar om invasiva arter i teknisk handbok under 2020.
- Ta fram rutin för hur Invasiva arter hanteras i samband med granskning av bygghandlingar.

10.h Inventera och rapportera förekomster av invasiva arter.

- Inventering av invasiva arter i bostadsnära skogar i Bålsta. Ska vara klart 2023.

10.m Annan aktivitet – Integrera hantering av invasiva arter i checklista/hållbarhetskoll för planering och exploatering.

- En checklista ska vara framtagen till 2022.

11. Öka hänsyn till biologisk mångfald i fysisk planering

11.c Anta strategiska ställningstaganden, mål och riktlinjer för att i samhällsplaneringen aktivt skapa förutsättningar för att bevara och stärka biologisk mångfald.

- Hållbarhetsstrategi ska tas fram, klar 2021.
- Grönstrukturprogram ska tas fram, klar 2021.
- Se över och modernisera jordbruksarrendevatal, klart 2022.
- Få in mål/riktlinjer i markanvisningspolicy, klart 2021.
- Ta fram en mall för exploateringsavtal som innehåller formuleringar gällande biologisk mångfald och ekosystemtjänster, klart 2020.

11.e Bryta ned regionala kunskapsunderlag med bäring på biologisk mångfald till kommunal nivå för den fysiska planeringen.

- Uppdatera kommunens naturvårdsplan. Ska vara klart 2021.

11.f Säkerställa att arbetsätt och rutiner finns så att intentionerna om biologisk mångfald i den fysiska planeringen tas om hand i faktiskt genomförande och förvaltning.

11.m Bidra till fler öppna småvatten i landskapet genom avvägd dagvattenhantering.

11.n Ställa krav i MKB på att verksamhetsutövare ska ta hänsyn till biologisk mångfald vid exploatering genom att öka användningen av ekologisk kompensation.

- Ta fram checklista/hållbarhetskoll för kommunen som kan följa med från tidigt planeringskede till förvaltning. Ska vara klart 2021.

- Etablera våtmark för reglering av dagvatten vid Balders hage, klart 2020.
- Etablera dagvattendammar i Gröna dalen. Arbetet påbörjas 2020.

- Kommunen ska kompensera för förlorade ekosystemtjänster och biologisk mångfald vid ianspråktagande av oexploaterad mark. Detta ska utredas i planeringsskedet med hjälp av checklista/hållbarhetskoll, klar 2021. Detta ska verkställas i exploateringskedet genom att medel avsätt för kompensationsåtgärder i exploateringsbudgeten. Mallen för exploateringsbudgeten ska kompletteras med formulering om kompensation. Rutiner för genomförande av kompensation ska tas fram. Ska vara klart 2022.

12. Bevara och öka biologisk mångfald i parker och grönområden

12.d Säkerställa att skötselplaner och vårdplaner för parker, golfbanor och grönytor innehåller anpassade skötselmetoder för att främja biologisk mångfald.

12.g Ta fram informationsmaterial för att sprida kunskap om biologisk mångfald till besökare i parker och grönområden.

12.i Genomföra insatser som gynnar pollinerare.

12.l Annan aktivitet – Informera villaägare om villaträdgårdars betydelse för pollinerare.

12.l Annan aktivitet – Utreda och testa att omvalda gräsklipps- och slaghacksytor till mer mångfaldsrika ytor som gynnar pollinerare.

- Ta fram en skötselplan för kommunens parker och klippytor som även inefattar skötselmetoder för att främja biologisk mångfald. Ska vara klart 2023.

- Ta fram en plan för skyltning i våra bostadsnära grönområden tillsammans med Håbohus. Ska vara klart 2021.
- Producera och minst 5 olika skyltar som informerar om biologisk mångfald och ekosystemtjänster som placeras på strategiska platser. Ska vara klart 2023.

- Tillsakapa en sandblotta för pollinerare i anslutning till Bålsta station. Ska vara klart 2021.
- 2023 ska gräsklippsytor och/eller slaghacksytor ha omvandlats till äng.

- Uppdaterad information ska finnas på kommunens hemsida, klart 2020. Informationsinsats ska göras minst en gång per år.

- Utredning klar 2021.

14. Öka hänsyn till biologisk mångfald genom inköp av hållbara varor och tjänster

14.a Genomföra kunskapshöjande aktivitet kring hur upphandling och inköp kan göras med ökad hänsyn till miljömässig hållbarhet och biologisk mångfald.

14.c Genomföra kartläggning av verksamhetens strategiskt viktiga inköpsområden samt produktgrupper som kan förväntas ha stor påverkan på biologisk mångfald.

14.i Annan aktivitet – Ta fram och kommunicera en hållbarhetsstrategi där hållbara inköp är en inriktning.

- Säkerställ en kontinuerligt kunskapshöjning av kommunens beställare och inköpare gällande ökad hänsyn till biologisk mångfald och miljömässig hållbarhet, med start 2021.

- En checklista ska tas fram som ska utgöra ett stöd vid upphandling gällande hållbara inköp där biologisk mångfald är en del. Ska vara klart 2021.

- Säkerställa att verksamheterna kartlägger verksamhetens inköp och peka ut främsta insatsområden för att gynna biologisk mångfald genom hållbara inköp. Ska vara klart 2023.

- Hållbarhetsstrategin ska vara klar 2021. Kommunicera kontinuerligt strategins inriktning gällande hållbara inköp.

16. Integrera biologisk mångfald och hållbar utveckling i skola och förskola

16.e Placera nya skolor och förskolor med närhet till naturområden. Se över och sätt mål för skolors och förskolors närhet till naturen.

16.f Genomföra kartläggning eller översyn samt komplettering av närhet till naturområden för skolor och förskolor.

16.g Genomföra kunskapshöjande aktiviteter för skolchefer och rektorer för att öka förståelsen om vikten av barns lärande kopplat till biologisk mångfald och hållbar utveckling.

16.k Annan aktivitet – Skapa aktivitetsbank för gymnasiet i hållbarhet och miljö (typ miljöverkstad).

16.k Annan aktivitet – Skapa aktivitetsbank för grundskolan i hållbarhet och miljö (typ miljöverkstad).

16.k Annan aktivitet – Hållbarhet i förskola och skola.

- Specifika mål för avstånd till naturområde ska finnas i gröstrukturprogram, klart 2021.

- Uppdatera tidigare kartunderlag gällande skolnära natur i samband med framtagning av gröstrukturprogram. Arbetet ska vara klart 2021.

- En gång per år ha fokus hållbarhet på BoU-chefsgrupp (halvdag), med start 2021.

- Påbörja aktivitetsbank för gymnasiet 2023 som bygger vidare på grundskolans aktiviteter.

- Skapa en webbaserad aktivitetsbank för åk F-9. Utvecklas stegvis, klart 2023.

- En röd tråd ska finnas genom hela skolgången kring hållbarhet, med start i förskolan och som kan arbetas vidare med i grundskolan. Fokus förskolan 2020-2021.

Åtgärdsprogrammet för ekosystem och biologisk mångfald är ett av fyra regionala åtgärdsprogram inom **Färdplan för ett hållbart län** som syftar till att öka länets förutsättningar att nå Sveriges miljömål och bidra till de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Övriga tre åtgärdsprogram behandlar temaområdena klimat och energi, vatten samt samhällsutveckling.

Ett hållbarhetslöfte är en frivillig avsiktsförklaring mellan Länsstyrelsen Uppsala län och en aktör i Uppsala län vilket stärker genomförandet av åtgärdsprogrammen i färdplanen.

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

